

10.8.2018

Sisäministeriö

Viite: SMDno-2018-1061

Lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi arpajaislain muuttamisesta:

Ehdotus on palautettava jatkovalmisteluun - vaikutukset yleishyödyllisten yhteisöjen toimintaan on selvitettävä

Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat on akavalainen, järjestö-, nuoriso- ja liikunta-alojen asiantuntija- ja työtehtävissä toimivien, sekä aloja korkeakouluissa opiskelevien ammattijärjestö. Edustamme yli 1400 toimihenkilöinä ja ylempinä toimihenkilöinä työskentelevää asiantuntijaa ja edustamillamme aloille opiskelevia. Monien jäsentemme nykyisen tai potentiaalisen tulevan työpaikan yleishyödyllinen toiminta rahoitetaan merkittävältä osin Veikkauksen voittovaroista jaettavilla tuilla.

Arpajaislain muuttamisen taustalla on tavoite pelihaittojen vähentämisestä ja alaikäisten pelaamisen ehkäisemisestä ja valvomisesta. Tavoitteet ovat sinällään kannatettavia, mutta ennen lain voimaan saattamista on syytä tehdä perusteellinen selvitys sen vaikutuksista kolmannen sektorin nuoriso- ja liikunta-alojen sekä muiden yleishyödyllisten organisaation taloudellisiin toimintaedellytyksiin.

Vaikutukset voivat olla erityisesti nuorisotyön ja liikunnan järjestöjen toimintakykyyn arvaamattomat ja näkyvä pahimmassa tapauksessa YT-neuvotteluiden lisääntymisenä. Mielestämme on syytä ottaa aikalisä ja selvittää ensin huolellisesti yhteistyössä edunsaajien kanssa, missä määrin muutos voi vaikuttaa niiden toimintaedellytyksiin ja mitä muita mahdollisia kerrannaisvaikutuksia uudistuksella voi olla.

Näin suurta periaatteellista muutosta ja sen vaikutusten arviointia ei voida toteuttaa sivuhuomautuksella siitä, että 'muutoksella voi olla jossakin määrin vaikutuksia myös yleishyödyllisten yhteisöjen ja kolmannen sektorin toimintaan, niille myönnettävien avustusten määrän vähentyessä.' - Edunsaajilla on oikeus saada tarkempaa tietoa siitä, miten suurilla vaikutuksilla uudistuksella mahdollisesti olisi saataviin avustuksiin. Toisaalta valtionhallinnon on hyvä selvittää tarkoin, miten suurta haittaa uudistuksesta edunsaajien yleishyödylliselle toiminnalle ja toimintakykyyn on. Jos uudistuksen haitat ovat suuremmat kuin sillä tavoiteltavat hyödyt, menee 'lapsi pesuveden mukana'.

18.1.2018

Yhtenä huolenaiheena edustamillamme aloilla on myös avustusten jakoperusteiden muuttuminen. Nuorisotyössä ja liikunnassa verrattain pienetkin toimijat, joilla ei ole suuria taloudellisia resursseja, ovat voineet saada hyvälle hankeideoille jopa täyden 100 % tuen. Mikäli jatkossa hankkeissa vaaditaan aina omavastuuosuutta, tarkoittaa se käytännössä toimijoiden määrän roimaa rajaamista.

Suunnitellun uudistuksen toteutustapa, sekä hyödyt ja haitat, on mietittävä vielä tarkemmin. Ei ole tarkoituksenmukaista, että hyvää tarkoittavan uudistuksen seurauksena esimerkiksi YT-neuvottelut yleistyisivät kolmannella sektorilla ja muiden yleishyödyllisten toimijoiden keskuudessa. Erityisesti nuorisotyön ja liikunnan työyhteisöt ovat entuudestaan verrattain pieniä, jolloin työntekijöiden määrän vähenemisellä on suora ja merkittävä vaikutus toimintaan.

On myös hyvä muistaa, että viime kädessä nuoris- ja liikuntakasvatukseen, terveystuoliuntaan ja urheiluun liittyvät palvelut tuotetaan palkattujen asiantuntijoiden, toimihenkilöiden voimin. - Ilman tekijöitä ei ole myöskään palveluita, tai niiden laatua ja kattavuutta lopullisille hyödynsaajille, kuten nuorille ja erilaisille terveyttä edistäville liikuntaryhmille kaikissa väestö- ja ikäryhmissä, ei pystytä takaamaan.

Nuoris- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry esittääkin, että 1) esitysluonnos arpaislaista palautetaan - edellä oleva huomioon ottaen - jatkovalmisteluun ja että 2) jatkovalmistelussa tehdään perusteellinen selvitys lakimuutoksen vaikutuksista järjestösektorin ja muiden edunsaajien toimintakykyyn, jonka pohjalta 3) tehdään tarvittavat oikaisut luonnokseen ennen uutta lausuntokierrosta.

Helsingissä 10.8.2018,

Petteri Piirainen
Toiminnanjohtaja

Mika Pietilä
Puheenjohtaja